

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sânt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 6 Maiu.

Impregiurarea, că la sfârșitul săptămânei trecute trei regine s'au întâlnit în vecinul regat România, a dat publicistilor ansă la facerea de diferite combinațiuni de grupări politice. O importanță deosebită se dă acestei întâlniri a reginelor de cătră diuaristica rusească și ungurească. De interes mai special este pentru noi importanța, ce se atribuie întâlnirii pe teritoriul român a acestor regine de cătră publicistica ungurească. Se scie, că regina Sârbiei a plecat cu moștenitorii tronului în Rusia de sud spre a se recrea. se dă pe deoparte, și spre a se întâlni cu părechea imperială a colosului rusec, se susține de altă parte. Călătoriei reginei sârbesci la băi i se dă o deosebită importanță politică. Se susține adecă, că partida rusească a cucerit terenul în Sârbia. Ristici și partisanii dânsului, ajutați de consulul rusec Persini, au puterare în București, și aici mâne vor veni ei la putere. Inaugurarea acestei noue faze în politica sârbescă s'a făcut cu aceea, că acestei partide i a succes a învrășbi pe rege cu regina.

Diariul „Budapesti Hirlop“ în numărul de Duminică ne surprinde cu o nouă scire sensațională. La băile de mare în Rusia de sud se va da o întâlnire generală tuturor matadorilor politici panslaviste. Regina Sârbiei este acolo cu clironomul, ca acesta să primească binecuvântarea autocratului tuturor slavilor. Asemenea este acolo presumpțivul principe al Bulgariei — un nepot al țarului, apoi principele Carageorgevici, ginerele principelui din Montenegro. Planul este gata pentru o acțiune comună. În Sârbia va veni la guvern Ristici, cea ce va însemna, că e pace bună cu influența austriacă, în Bulgaria va veni principele candidatului rusec. La cas de complicațiuni Petru Carageorgevici va primi Bosnia, și astfel se va pune în lucrare marea operă a slavisirii orientului.

Față cu acest plan publicistii unguri salută cu bucurie visita împărătesei și reginei noastre la Sinaia și vin la concluziunea, că monarchia noastră are interese să întrețină intime legături de pretenție cu vecinul și vigurosul regat român. Aceasta o pretinde interesul ambelor state în fața încurcatei și tuștiunii, ce începe a se manifesta în orient.

Împărtășim și noi ductul de idei al publicistilor unguri și adaugem, că o adevărată alianță de interese numai atunci se va putea realiza între noi și românii din statul vecin, dacă în Ungaria se va schimba radical politica internă în toate ramurile ei. Dacă guvern, deosebitele partide politice, justiție, administrație, și în cele din urmă bolnaviciosul cu-

rent al societății în timpul din urmă, dacă toate acestea se vor schimba în mod radical, și se va inaugura o nouă eră, care pe baza legilor create la 1868 va permite cetățenilor o dezvoltare liberă și sănătoasă, atunci va fi posibilă o alianță între monarchia noastră și regatul României.

Și noi susținem, că e și natural, ca monarchia noastră, ca publicistica din Ungaria să vină la această convingere, și în fața valurilor aruncate de sbuciumările politice panslaviste, să se pună capăt politice de cutropire, urmărite de guvernul nostru. La aceasta ne îndreptătesce și lupta de condeiu dintre cele trei mari împărății, cari încă și acuma formează alianța celor trei împărății. Din revelațiunile asupra ocupării Bosniei și a Erțegoveinei de cătră monarchia noastră, revelațiuni, cari fură provocate din partea diplomației din Berlin, am văzut, că la cas de o ciocnire între noi și Rusia pentru interesele noastre în Orient, noi nu putem conta la spriginul Germaniei. România înse este viu interesată în orient, și un fiitoriu războiu cu greu o va lăsa în stare pasivă.

Cum se vor desvolta lucrurile, vom vedé. Una însă nu o vom perde din vedere. În fața pericolului oamenii încep a căpeta minte. Încercările din orient încep pare-ni-se a descepta și pre publicistii nostri din visiunile, în cari s'au legănat până acuma.

Numai de ar apuca lucrul, de unde trebuie.

Sibiu, în 6 Maiu.

Împetrit la inimă ar trebui să fie omul, care nu s'ar înfiora la auzul numelor Galați, Ciugud, Careii mari, Curtici, Trăscău, Eperjes, și Toplița română.

Șapte locuri, ai căror locuitori erau eri alaltăeri cu bună stare, ați locuitorii acelor comunități sunt espuși celei mai grozave miseriei. După cât scim noi, guvernul nu a făcut nimica pentru nenorociții din Ciugud, Galați și Toplița română încă nu am văzut contribuiri mai însemnate. Aceasta își va avea motivele sale, pentru ce s'a urmat așa și nu altfel — vorbă e, că la rëndul seu diuaristica română încă trebuie să se facă datorința față de cele 3 locuri românesce, deși Careii mari și Curticiul încă sunt atari, dar fiind ele în Ungaria, oa-

nenorocit din circ: — el înaintează în cel mai turbat galop, viața-i stă legată de un fir și un zimbet forțat de drece îi joacă pe buze; și apoi trebuie să sară de spredece ori — ori că sunt treispredece? — printr'unul dintre spurcatele aceste cercuri căptușite cu hârtie.

Tocmai într'o asemenea situație se află și nenorocitul care după ce s'a mai bine se încearcă a depune esamenul juridic — cu deosebire numai, că nu aleargă călărind în galop acompaniat de orchestra și în luciul puternic al luminei de gaz. El șede într'o lumină dubie pe un scaun de lemn cu fața întoarsă spre părete, și un scul sunet ce-l aude, este cel dela cismele inspectorului; căci în larga lume nu cred să se afle cisme, care să scârție atât de strașnic, ca cele ale inspectorului juridic.

Urmează apoi oribilul moment, când stafeta cea neagră al colegiului juridic vine cu tema. Se pune în ușă și o cetesee — rece și calm, cu o cruntă ironie asupra situației grozave, ridicând documentul prevestitor de rea soarte, — cetesec acest cerc de plângeri căptușit cu hârtie, prin care avem să sărim, ori în fața cărui trebuie să descălecăm și să repășim — pe jos.

Te așezi bine în șea. Mulți nu pot să șadă, cum se cade, se leagănă neliniștiți încoace și încolo; unul singur „descălecă.“ Ochiilor alor toți îl urmează

menii din capitală sunt dispuși mai bucurosi a aduce jertfe pentru nenorociții din patria lor îngustă.

Deci la o parte cu indiferentismul. Comitete de binefaceri — căci celor goli le trebuie vestimente, celor neadăpostiți adăpost și în prima linie celor flămânzi pâne.

Diferitele reuniuni de cântări să arangeze câte un concert și publicul va sprigină întreprinderea, umană fiind.

Oameni, cari nu au familii grele, neguțetori cu poziții mai fericite se-și deschidă pungile pentru de a ajuta fraților celor nenorociți.

La biserici să umble un disc anume în o Duminică sau sârbătoare pentru nenorociții prin foc și ofrandele încurtoare să se predea locului destinațiunei. Pentru Galați este anume constituit un comitet. Să se institue unul în comitatul Albei de jos pentru Ciugud, unde au mai rămas numai 14 casa. Cu împrumutul de 10 mii, ce l'a votat casa de păstrare din Alba-Iulia, lucrului nu este nici pe departe ajutat, ci abia vor putea reedifica 10 oameni mai de frunte edificiile arse. Ce să facă ceialaltii, cărora banca din Alba-Iulia nu le-a deschis credit? Unde să-și adăpostească familiile lor? Unde să-și adune, ce au pe câmp la timpul seu, și în fine, unde să erneze.

Nu e lucrul de glumă. Locuitorii cei mai mulți stau ați sub ceriul liber și ne doare, că capitulul din Blaș încă nu s'a trezit din somn față de credincioșii sei, cari sunt în majoritate în aceea comună. Nu e vorba, și noi avem mulți credincioși la Ciugud, dar fondurile noastre nici pe de parte nu se pot aseména cu cele din Blaș — deci cade în sarcina aceluia capitul de a pune mâna pe lucru.

În Alba-Iulia încă nici o mișcare, cel puțin cu scirea noastră nu, și așa trebuie ca dela centru să se facă ceva și centrul e și acum Sibiu. Aici să se aranjeze concerte, baluri și să se deschidă liste pentru subscripțiuni, dacă e vorbă, să fim creștini în sensul evangheliei.

De necurmate ori accentuăm, că ar fi bine, ca oamenii să-și asigure edificiile lor. Puțini de tot puținei ne au priceput și ascultat vocea noastră. Nu e vorba, că nu aprețim motivele din cari nu se asigură oamenii contra focului — le aprețim, căci scim și suntem convingși, că față cu atâtea dări și imposit e greu de a mai lua asupra-și și o sarcină de bună voie, de mai cât, în asigurările casarii se dovedesce, cât de rău greșesc cu deosebire oamenii și economii mai cu dare de mână, când nu-și asigură clădirile contra focului. O mână răntăcioasă

până la ușă. Un lung oftat străbate pintre cei adunați: „ați ție, mâne mie!“

Într'aceea s'aude un trap moderat preste hârtie: sârim.

Unii trec singuri și elegant și ies pe partea opusă „cum laude.“ Alții află, că e prea ușor a sări oblu înainte; se învêrt deci prin aer și ies pe din dos. Și acestia scapă, dar de-ândăratele; și se dăce, că cători.

Ear alții sar, dar greșesc cercul; trec pe sub el, pe lângă el, — pe când alții sar departe peste el, și scapă teferi. Căști din urmă află în genere temele grozave de simple și ușoare și continuă selbativul galop fără nici o teamă.

Dar dacă nu ai voe de călărit și nici eserciții însărite, este trist de tot să nu ai nici barēm o măimuță la pagina 496.

Nu mi aduc bine aminte, preste câte cercuri trecusem, când me aflam față cu tema de proces.

Era un traiu nesănătos, ce duceam pe atunci; diua săriam și studiam mult noaptea. Ședeam în mieș de noapte cufundat în „proces;“ încăldiam soba prea tare, ca să pot aerisa: apoi aerisam ear prea mult, numai ce să am de ce încăldi; ear îmi scoteam capul pe fereastră, acum ear mi-l muiam în lavor — și într'aceea viscoliam, nu alta, printre foile procedurii procesuale.

FOIȚA.

O măimuță.

(Noveletă de Alecsandru L. Kielland.)

Căci într'adevăr a fost o măimuță, care a făcut stat juridic; dar am obținut numai „haud illaudabilis“, ceea ce a fost preste tot atât de just.

Dar prietinel meu, un avocat, care avu să citească și de și cu simțămintele cele mai variate conceptul răspunsurilor mele, află tema mea procesuală atât de bine lucrată, încât mai că se teme, că ea me va înălța până la „cum laude“. Și el nu putea să vrea, ca să pătesc rușinea și neplăcerea, de a pica la esamenul verbal, ear la „haud illaudabilis“; căci me cunoscea prea bine și-mi era amic.

Ear măimuța era o pată de cafea la marginea paginei 496 în procedura procesuală a lui Schweigaard, pe care o am fost împrumutat dela amicul meu Cucumis.

Nici că poți ajunge zile mai negre, decât să fi silit a te duce în dricul iernii prin viscol de zăpadă și înturcime la esamenul juridic; — se dăce, că vara ar fi și mai rău — dar justă nu o am încercat.

Trebuie să treacă omul preste cele unspredece teme — ori că sunt treispredece? — de sigur cel mai infam număr, care s'a iscodit — ca un debutant

și sacrilegă fi preface în un minut munca de 10 ani în cenușă — deci la aceste ar trebui să se cugete țerani nostri în tot momentul, când se culcă și când se scoală, pentru că sau răutatea oamenilor, sau negrija îi poate duce la sapă de lemn. Inteligența noastră are atâtea dări, atâtea colecte, încât rar poate să-și facă datorința peste tot locul.

Dacă cel puțin oamenii mai cu dare de mână ar fi asigurați contra focului, apoi cel puțin ofrandele inteligenții și a le comercianților s'ar putea întrebuița pentru sărăcimea nenorocită. Să îndemnăm deci pe oameni să se asigure. Casurile cele șapte mai recente sunt de ajuns de a trezi pe oameni din letargie și nepăsare și ele se mai pot repeți și în alte locuri și atunci ajutorul împărțit în mai multe locuri va fi un ajutor slab și nu va putea nici pe departe să aline suferințele celor nenorociți.

De rău trebuie să se teamă omul mai curând ca de bine, și nebun e omul, ce nu ia măsurile de precauție pentru interesul său propriu. Câți economi de ai noștri, dacă nu ar merge numai în trei până în patru Dumineci la birt, ar putea plăti bine o cotă de asigurare și în cas de nenorocire eată, că ar fi ajutat și și-ar edifica din nou clădirile economice.

Cu doar și cu poate nu se mai face treabă și cu deosebire în cele economice.

Economul e datoriu să nu stea cu mâinile în sân, față cu nenorocirile, ce-l pot întâmpina. Reuniunile de pompieri încă sunt acum deobligatoare pentru fie-care comună.

Durere, că o tulumbă e stricată, alta pusă la un loc de nu se poate afla până prinde foc satul jumătate, tot lucruri aceste, cari trădează o neglijență neiertată din partea multor organe comunale concredute și puse în fruntea acestor soiuri de afaceri tot așa de momentuoase, ca și conscrierea viștelor sau ca prescrierea dărilor: Numai cât aceste lucruri nu le controlează inspectorul de dare nici veterinarul comitatens, ci ele cad curat numai în sarcina organelor comunale, cari trăind de pe spatele poporului, ar trebui să-și facă mai mulți scrupuli de conștiință din aceste trebi, unicele, cari au în vedere și pe bietul econom de altcum destul de nepăstuit de finanți, esecutori și tot neamul de inspectori buni și răi.

Inteligența noastră, fruntașii comunelor și ai bisericilor noastre se caute la ocaziuni de aceste a capacitate pe oameni despre folosul, ce le poate aduce asigurațiunile în cas de nenorocire și ei vor fi bine-meritați de popor și de patrie.

Sinodul arhidieceșan.

Sedința a XI-a, ținută la 21 Aprilie.

Ședința se deschide la 5 oare d. m.

Protocolul ședinții ținute înainte de ameați din cauza scurtimei timpului nefiind redigiat

Pentru autentificarea lui se vor face dispozițiuni mai în urmă.

Deputatul Galacteon Șagău face următoarea interpelare:

Sub Nr. prot. 114.—1885 deputatul Ioan Șandru, sulevând în formă de interpelațiune cestiunea fundațiunii fericitorilor în domnul Ioan Trandafil și soția sa Maria născută Nicolici-Popovici, neguțători din Transilvania domiciliați în Neoplanta, din care fundațiune se au în vedere și 4 stipendii de câte 500 fl. pentru transilvăneni de religiuena gr. or. studenți de gimnasiu și facultăți, Inaltul Presidiu în alineatul ultim

Dar în sfârșit și vântul cel mai turbat trebuie să se astâmpere odată, — și aceasta era dorința mea cea mai ferbinte. Însă momentul juridic era puternic în mine; se deam țapăn, me încruntam la carte și cetiam a de cea-oară: „Deci s'ar putea presupune” — — deci s'ar putea — deci — presupune..... să unim folosul cu plăcutul — să me rașim pe spate pe scaun; — pot ceti tot atât de bine; lumina lămpii nu me genează; — „deci — s'ar putea — presupune.....“

Imagini, cari de cari mai puțin juridice îmi răsăreau din carte, șerpiau în jurul lămpii și amenințau cu cutropire dalbul meu spirit procesual. De abia mai vedeam filele albe: „Deci — s'ar putea — —” Restul se perdă într'un noian de slove negre și mărunte, ce se revêrsa pe fețele des tipărite; cu o desperare moartă urmau ochii mei torentul — când zări jos pe partea dreaptă a foaiei o nutră.

Era o mămuță, desemnată pe margine; escelent desemnată — așa mi se împărea; cu deosebire culoarea brună a feții era de minune. Interesul meu față cu acest cap de operă era — trebuie s'o mărturisesc — cu mult mai mare decât Schweigaard însuș. Me desmeteci puțin, me plecai mai spre carte, ca să vîd mai bine.

(Va urma.)

promite, că va cerceta cauza cu concursul consistoriului, și va face toate spre a se asigura stipendiile, ce compet archidieceșei.

După ce în aceasta cestiune nu s'a făcut nici o amintire ori vre-un raport despre stadiul fundațiunii: dacă s'au făcut ori nu pașii necesari pentru asigurarea intereselor archidieceșei mi permit întrebarea:

1. Făcut-a Inaltul Presidiu ca președinte al consistoriului pașii necesari pentru asigurarea stipendiilor, ce compet archidieceșei din fundațiunea numită?

2. Dacă a făcut, care este rezultatul? — ear dacă n'a făcut, are de cuget a cerceta cauza și a valida dispozițiunile testamentare ale fundatorului?

Presidiul răspunde, că n'a considerat cauza de presidială, ci a dat-o la consistoriu, de unde s'au și întreprins cele de lipsă; dela Carlovița a venit răspunsul, că testamentul este atacat în favorul gimnasiului din Neoplanta; astfel cauza încă nu e finalizată, se vor face însă și pe viitoriu pașii de lipsă pentru salvarea intereselor noastre.

Interpelantele se declară mulțamit cu răspunsul presidiului, și sinodul l ia la cunoștință.

În legătură cu conclusele luate în ședința a III dela 14/26 Aprilie a. c. se procede la alegerea unui asesor onorariu mirean în senatul scolaru și a unui asesor onorariu preot în senatul epitropesc pe restul perioadei present la locurile venite în vacanță prin trecerea asesorului Dr. Ioan Crișan în statul preoțesc și repausarea asesorului Ioan Predovici.

Alegerea se face prin votare secretă prin ședule. La apelul nominal votează 40 deputați, punându și ședulele pentru fiecare senat în urne separate. După încheierea votării ședulele date pentru senatul epitropesc se pun la o parte și se iau la scrutiniu cele pentru senatul scolaru.

Resultatul este următoriu:

Din 40 ședule date, patru sunt albe, ear voturile din celelalte 36 se împart astfel: Leontin Simonescu 27, Pompiliu Pipoș 7, Stefan Iosif 1, Augustin Nicoară 1.

Conform acestui rezultat secretariul metropolitan, Leontin Simonescu, se declară de ales asesor onorariu în senatul scolaru.

Scrutinându-se ședulele date pentru un asesor onorariu preoțesc în senatul epitropesc rezultatul este: că din 40 ședule 2 sunt albe, ear voturile din cele 38 se împart astfel: Romul de Crainic 22, Dr. Ioan Crișan 15, Nicolau Maneguț 1.

Pe baza acestui rezultat protopresbiterul Romul de Crainic se declară de ales asesor onorariu în senatul epitropesc.

La ordinea 4-lei se pune referada comisiunii verificătoare, care prin raportorul seu, deputatul Parteniu Cosma referează asupra raportului consistorial, prin care se comunică sinodului rezultatul investigațiunii și opiniunea consistoriului conform concludusului sinodal Nr. 110 din anul 1886 în meritul protestelor încurse în contra alegerii de deputați mireni în cercul electoral I al Sibiiului.

Din protocoale de investigațiune, efectuită prin comisariul consistorial Dr. Nicolau Olariu se constată.

1. Că în comuna bisericască Slimnic s'a făcut alegerea prin aclamațiune, despre ce nu s'a luat protocol, ear protocolul presentat la scrutiniu s'a luat mai târziu în casa parochială în absența alegătorilor;

2. că în Vurpăr nu s'a făcut nici o alegere, ci protocolul presentat la scrutiniu l'a făcut parochul mai târziu — ear protocolul l'a compus fiul parochului mai târziu în absența poporului după o listă, ce și-o a compus densusul, carea conține și indiviți morți și de aceia, cari nu aparțin la biserica noastră;

3. că în Alămor nu s'a făcut alegere;

4. că în Ruși nu s'a constituit sinodul electoral, ear protocolul l'a făcut feciorul preotului mai târziu acasă, că protocolul nici a doua și nu era încheiat, când apoi la îndemnul și în prezența protopresbiterului Simeon Popescu a mai introdus în el 20 de nume;

5. că în Cinade nu s'a ținut sinod parochial și nici alegere nu s'a efectuit, ci protocolul l'a făcut mai târziu învățătorul la mandatul preotului;

6. că în Gusu asemenea nu s'a făcut alegere în sinod, protocolul s'a făcut mai târziu la preot, în care numele lui Ioan de Preda nici n'a obvenit ca ales.

Pe baza acestor constatări majoritatea comisiunii propune:

Protocoalele presentate la scrutiniu, ca luate în sinoadele parochiale estraordinare ținute în 3 Martie 1885:

a) din comuna bisericască Slimnic cu voturi	103
b) din comuna bisericască Vurpăr cu	56
c) din comunabisericască Alămor cu	107
d) din comuna bisericască Ruși cu	76
e) din comuna bisericască Cinadie cu	112
f) din comuna bisericască Gusu cu	58

cu totul 512

voturi se dechiară de nule, și de oarece după cassarea acestor voturi, rezultatul alegerii se alterează, actul întreg al alegerii de deputați mireni pentru sinodul archidieceșan în cercul Sibiiului, efectuite la 3 Martie 1885, se casează și deputații aleși: Iacob Bologa și Ioan de Preda nu se verifică.

Minoritatea face următoarea propunere:

Protocoalele enunțate în propunerea majorității se dechiară de nule, de oarece după cassarea voturilor cuprinse în acelea domnului Iacob Bologa și rămân 1966, dlui Ioan de Preda 1056, ear lui Visarion Roman 1048, prin urmare rezultatul alegerii numai față cu dl Ioan de Preda se alterează, alegerea domnului Iacob Bologa se verifică, ear a domnului Ioan de Preda se casează.

Față cu aceste propuneri deputatul Nicolau Cristea propune;

De oarece rezultat practic numai are nici verificarea nici neverificarea, și fiind-că este constat, că și în alte părți s'au comis iregularități și neesacități, din care cauză consistoriu la însărcinarea sinodului are să emită un cerculariu, prin care să pună la inima alegătorilor și tuturor celor competenți, ca în viitor să nu se mai întimple iregularități, sinodul declară pe ambii deputați verificați.

Punându-se la vot propunerea deputatului Nicolau Cristea, apoi cea a minorității din comisiunea verificătoare ambele se delătură, și sinodul primind propunerea majorității enunță concludusul următoriu:

De oarece după cassarea voturilor din protocoalele înșirate mai sus rezultatul alegerii se alterează, actul întreg al alegerii de deputați mireni pentru sinodul archidieceșan în cercul Sibiiu efectuite la 3 Martie 1885, se casează și deputații aleși: Iacob Bologa și Ioan de Preda nu se verifică.

Biroul sinodal prin notariul Dr. Nicolau Olariu prezentează sinodului conspectul, ce cuprinde pe baza §-lui 25 din regulamentul afacerilor interne conspectele de diurne și spese de călătorie ale deputaților sinodali pentru sesiunea acestui an, care cetindu-se din pozițiune în pozițiune:

Sinodul pentru deputații, cari locuiesc afară de archidieceșă decide a li se computa spesele de călătorie după distanța dela marginea archidieceșei în direcțiunea locuinții lor până la Sibiiu, și astfel se votează preste tot:

a) ca diurne	1479 fl. — cr.
b) spese de călătorie	633 fl. 78 cr.
c) spese ale biroului	50 fl. — cr.

cu totul 2162 fl. 78 cr.

Pentru autentificarea protocoalelor celor trei ședințe din urmă, se decide ca ele să se autentice mâne la 12 oare a. m. prin o comisiune sinodală, compusă sub presidiul Escel. Sale de toți membri sinodali, cari se vor mai afla în Sibiiu, conform usului din trecut.

Președintele arhiepiscop constată, că toate agendele sinodale puse la ordinea 4-lei pentru sesiunea presentă sunt terminate, prin urmare mulțamind membrilor sinodali pentru viaa interesare, ce o au dovedit și acuma ca și în trecut pentru prosperarea sănții noastre biserici și implorând binecuvântarea lui D-șeu peste ei și preste lucrările acestui sinod, sesiunea ordinară a sinodului archidieceșan pentru anul curent, care e cea din urmă în ciclul al șaselea al sinodalității noastre — o declară de încheiată.

Deputatul sinodal, archimandritul și vicariul arhiepiscopesc Nicolau Popea, în acord cu ceilalți deputați presentți, mulțamesce președintelui arhiepiscop pentru tactul bun, cu care a condus lucrările acestui sinod, poftindu-i vieată fericită, ca să poată conduce afacerile noastre bisericesci până la adânci bătrânețe.

Cu acestea sinodul ordinaru anual s'a terminat.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Viena, 2/14 Maiu 1887. Cehii au triumfat în lupta pentru asigurarea limbei lor naționale în afacerile judiciare. Lupta începută prin Septembrie anul trecut s'a decis definitiv în luna de față. Acesta e sugetul „cestiunei limbilor” din Austria, care a ținut popoarele austriace în iritațiune continuă.

A-ți amintit cele ce se făcuseră în această direcțiune, până când națiunea germană din Austria începuse a-și manifesta sentimentele de aderință față de luptătorii pentru păstrarea hegemoniei limbei germane („T. R.” Nr. 126/1886). Rămâne acum a înregistra și ultima fasă a acestei afaceri, precum și efectul produs prin ea în sînul tinerimei universitare de aici.

E lucru recunoscut, că cehii din Austria sunt un popor pe cât de numeros, tot pe atât de pretensios. Nisuițele lor culturale și zelul, cu care luptă umăr la umăr pentru asigurarea drepturilor, ce le compete, au făcut ca ei să atragă privirea tuturor popoarelor asupra lor. Prin aceste precum și prin înțelepciunea de a se sci folosi de ocaziunile binevenite le-a

succes, să-și asigureze drepturi și favoruri demne de invidiat. Un astfel de drept e și cel de față. Cehii adevărați în urma repetițiilor cereri și amenințări de aliare cu celelalte popoare slave în contra imperiului austriac, au stors prin ministrul de justiție Prazák, dela guvernul Taaffe un emis, prin care li-se concede folosirea limbii lor naționale în afacerile forurilor judiciare subalterne curiei.

Împregiurarea aceasta a atacat adânc ambiția nemților conservativi. Cu deosebire au fost neplăcut atinse rămășițele sistemului absolutistic, cari nu-și pot închipui Austria fără hegemonia limbii germane. Lățirea slavismului a dat ansă la câte și mai câte concesii. Căderea Austriei și ridicarea slavismului pe mormântul ei răsuna până și în parlament, ear nisuița de a face guvernul să-și retragă concesionile creștea din ce în ce.

În fruntea luptătorilor pentru susținerea întregității limbii germane, ca unica legătură, care împreună toate popoarele austriace, era însuși Schmerling, dictatorul absolutistic de odinioară al Transilvaniei. E caracteristic acest bărbat, care se consideră de urătorii constituționalismului de astăzi. Vitrigitatea timpurilor l'a albit, sentimentele sale însă au rămas tot june.

Susținerea Austriei prin egala îndreptățire a tuturor naționalităților e programul guvernului Taaffe. Susținerea Austriei prin hegemonia germanismului e cea a conservatorilor absolutiști.

Afacerea s'a prezentat deosebite-ori în casa magnaților și aci și-a ajuns ultima fază de desvoltare. Guvernul susține emisul seu, eară Schmerling cu partida sa lupta din răspuțeri pentru salvarea germanismului.

Rezultatul final — se înțelege de sine — a fost biruința guvernului Taaffe, va să dică susținerea stărei prezente.

Indignațiunea produsă prin acest vot și-a ajuns culmea. Biruința guvernului e considerată ca pierdere pentru națiune.

Espreziune mahnirei sale s'a dat chiar și din partea tinerimei universitare de aici. Trei zile după olaltă au durat demonstrațiunile îndreptate indirect contra guvernului, ear direct contra prof. universitar și membru al casei magnaților Maassen, pentru vorbirea sa, prin care susținând cauza cehilor, s'a depărtat de simțimentele națiunii sale.

Cu deosebire tinerimea juridică a demonstrat din răspuțeri. Ea n'a putut suferi ca profesorul ei să vorbească contra sentimentelor, de cari e ea însușefițată.

Demonstrațiunea și-a ajuns culmea în a treia zi, când profesorului Maassen i-s'au făcut și ovațiuni de charivari. Urmarea a fost arestarea mai multor participanți.

În ziua următoare pe tabla cea neagră a rectoratului un apel aducea tinerimei la cunoștința sistarea prelegerilor pe ziua următoare și închiderea facultății iuridice, la cas, dacă demonstrațiunile se vor mai repeta. Și de sigur aceasta ar fi și urmat, dacă poveșelilor părintesci ale rectorului Zimmermann nu le-ar fi succedat liniștii spiritele agitate. Urmarea a fost, că în 12 l. c. n. tinerimea a capitulat, și a promis în mod solemn abștinerea dela orice demonstrațiuni. Astfeliu prelegerile conturbate și întrerupte ear și-au reluat cursul regulat.

E laudabil entuziasmul tinerimei pentru apărarea te-saurelor străbune și tocmai așa și biruința proprie!

St.

Despre beție și bețivi.

Înțelepții cei vechi descriu patima beției prin următoarea parabolă: Lui Noe, care după cum se spune a descoperit vinul și a abusat de puterea lui, i-s'a arătat dracul. Acesta a udat vița de vie cu sânge de miel, de leu, de momiță și de porc. „La ce faci aceasta întrebă Noe? — Dracul îi răspunse, amenințându-l: „dacă vei bé un păhar din vinul acesta, vei fi vesel și nevinovat ca un miel; dacă vei bé două, vei fi inimos și tare ca un leu; dacă vei bé trei, vei face nebunii și te vei schimonosi ca o momiță; dacă vei bé patru sau mai multe, vei decăde până la porc, și, te vei tăvăli în tină ca și dânsul“.

Marele macedonean, care a învins o lume întreagă, nu s'a putut reține și a picat și victimă acelei patimi. După cum ne spun toți istoriografii, beția a fost cauza morții sale grabnice, căci a murit în floarea vieții, beat fiind.

În beție comitea el cele mai grozave fapte; în beție a ucis pe Clitus, amicul seu cel mai bun, care îi scăpase viața, și într'o astfelu de stare a dat el foc mândrului oraș Persepolis. Patima aceasta se pare, că a moștenit-o dela tatăl seu, căci după cum ne spune Plutarch, oratorul Demostenes, unul din cei mai mari inimi ai lui Filip, se fi dis-

nu-i o însușire a unui cap încoronat, ci a unui burete. După ce s'a despărțit Filip de soția sa Olimpia, adevăra de mama lui Alecsandru, s'a însurat de a doua oară. Atuncia Attalus i-a dorit lui Filip un moștenitoriu la tron legitim. Din cauza aceasta s'a mâniat Alecsandru într'atâta, încât i-a aruncat un pocal în cap. Filip, care a voit să scoată sabia a picat sub masă „Uitați-ve macedonenilor, la acest viteaz, care vrea să purceadă la Asia“, dișe Alecsandru, „și nu poate ajunge nici dela o masă la alta, fără să cadă“.

Și Petru cel mare semena foarte mult cu Alecsandru, deși numai în privința bețutului. În beție a scos odinioară țarul sabia asupra protegiatului seu Lefort; Lefort însă, care era un uriaș mai mare decât țarul, n'a pățit ca Clitus, ci la moment i-a scos arma din mână. Țarul, care s'a tre-

zit îndată l-a rugat de iertare, dicând; „Rusia o pot stăpâni, pe mine nu!“

Despre beția lui Hercule, ne povestesc Macrobius, că pocalul seu de băut era atât de colosal, încât îi servia totdeodată și de luntre pe mare. Homer spune, că pocalul lui Nestor era atât de mare, că dacă era plin, un om cu anevoe îl putea ridica; bătrânul Nestor îl bea însă dintr'o dușcă. Darius, regele persilor, și-a pus un epitaf, în care se laudă, că a fost un bețiv mare. Și fiul seu l-a imitat în beție, și dicea, că deoarece poate consuma atâta bețură, el e mai demn de a purta coroana, decât fratele seu mai mare Artaxerxes. Într'o scrisoare către spartani, pe cari voia să-i așeze contra fratelui seu, dice: „Eu am o inimă mai bună decât el, sunt un filosof mai bin, beau mai mult și pot suporta vinul mai ușor ca dânsul!“

Chiar unii din filosofi au cădut victimă beției. Plato în legile sale admite beția, dar numai sub condițiunea, să se aleagă un rege de beție, care să rămână totdeauna treaz.

În Roma, unde mai târziu în perioada de demoralizare beția ajunsese la ordinea zilei, le era femeilor romane bețutura strict interzisă. După cum ne spune Plinius, a declarat Romulus pe un oare care Egnatius Mecenius de nevinovat, cu toate că și-a ucis femeea, pentru că bea mult. Și regele Faunus și-a bătut soția sa cu vergi, atât de mult, până ce a murit, din cauză, că băuse vin, ceea ce era contra obiceiurilor. Femeile romane trebuiau în fie-care zi să sărute de mai multe ori pe bărbați, sau pe neamurile lor, pentru ca acestia să se încredințeze, de nu miroasă ele a vin, și așa să se fi născut: „sărutul ambelor securi“. — Moise a oprit bețutul numai preoților, cari erau învățătorii poporului și cari trebuiau să meargă cu exemplul bun înaintea tuturor, — Christos, care a ales pentru sânta taină vinul, a voit de sigur să arete prin aceasta, că vinul trebuie să se bea numai le sf. taină și chiar atunci numai câte puțin. Mohamed a oprit tuturor moslemilor, în cari se îmbată într'o zi mai mulți decât se înecă în mare într'un an. Toate încercările câte s'au făcut de a pune capăt beției, și toate exemplele înspăimântătoare satorite pentru a îndrepta pe bețiv, n'au avut nici un succes. Teologii, medicii și juriștii s'au apucat de lucru, dar înzadar, pentru că pântecul n'are urechi, ca să poată auzi, ce-i spun mii de glasuri.

Inscripția, ce a pus-o Dante de-asupra porților iadului: „Lasciate ogni speranza, voi ch'entrate“ (Lăsați toată speranța, voi ce întrați) nu se potrivește nicăiri mai bine, decât de-asupra cărciumelor, în cari se îmbată într'o zi mai mulți decât se înecă în mare într'un an. Toate încercările câte s'au făcut de a pune capăt beției, și toate exemplele înspăimântătoare satorite pentru a îndrepta pe bețiv, n'au avut nici un succes. Teologii, medicii și juriștii s'au apucat de lucru, dar înzadar, pentru că pântecul n'are urechi, ca să poată auzi, ce-i spun mii de glasuri.

La spartani era datina — spre a putea feri pe cei tineri de patima beției — că Hiloții îmbățați pe spesele statului se plimbau pe strade. Cu toate acestea e lucru constat, că astfel de exemple n'au avut nici odată urmări bune, ci totdeauna au fost imitate spre dauna poporațiunii.

Basedov, un spirit din cele mai mărețe din ultima jumătate a secolului trecut, un reformator cunoscut pe terenul creșterii și instrucțiunii publice, venia în aceeași haină înaintea auditorilor și discipulilor sei, în care se tăvălia cu o zi înainte beat, pe strade, dorind astfel, ca auditorii sei să se ferească de această patimă. El singur însă nu se putea feri, ci face ca ciobotariul, care fiind încă treaz, vede pe un bețiv într'un șanț și se desparte de dânsul, dicând: „Ah! Duminecă me vor vedé și pe mine așa!“ (Va urma)

O interpelațiune.

Toate diuarele comunică un circulariu al ministeriului de interne ddo 11 Maiu a. c., prin care se aduce la cunoștința publicului nenorocirile, ce au îndurat în urma incendiilor mai recente, orașele: Eperjes Careii mari, și comunele Csik-Kozmás, Ciugud, Kesznyét, Curtici, Meregyó, Söjtör și Trăscău, provocându-l să contribuie în favorul nenorociților din aceste localități.

Arată mai departe că: în Eperjes au ars 191 case etc. dauna peste 1 milion fl.; în Carei 156 case, dauna aproape 1 milion fl.; Csik Kozmás 244 case, dauna 60,000 fl.; în Ciugud 120 case, — în Curtici 373 edificii, dauna 70,000 fl.; în Kesznyét 203 edificii, dauna 51,000 fl.; în Meregyó 36 case; în Söjtör 80 case, dauna 80,000 fl. în Trăscău 50 curți.

În fine că Majestatea Sa a dăruit pentru Eperjes, 10,000 fl., pentru Carei 6,000 fl., pentru Trăscău

500 fl., pentru Ciugud 1000 fl., pentru Curtici 500 fl., ear pentru Csik-Kozmás 800 fl.

Noi așa scim, că șirul acestor nenorociri l'a deschis comuna Galați din comitatul Făgărașului, care mai întregă a devenit victimă focului la 22 Aprilie a. c.

Scim și aceea, că la moment s'a constituit un comitet pentru colectarea ajutoarelor în favorul acestor nenorociți.

În proporțiune a suferit această comună, cât ori care din cele enumerate în circulariul ministerial și dauna negreșit întrece cel puțin pe a comunei Meregyó, și ea totuși nu figurează între celea, pentru cari întrevine înaltul ministeriu, nici între cele ajutate de Majestatea Sa împăratul și regele nostru.

Sciind că Majestatea Sa este cel dintăiu, carele în asemenea casuri sare într'ajutorul nenorociților, nu ne putem închipui alta, decât că administrațiunea comitatului Făgăraș nu și-a făcut datorința în astă privință, sau dacă și o-a făcut, n'a prezentat nenorocirea în adevărata ei mărime.

Ne luăm deci voe a interpela pe cei din fruntea comitatului Făgăraș că:

Ce este cauza, de comuna Galați nu se bucură de intervențiunea înaltului ministeriu pentru ajutoriu, nici la Majestatea Sa, nici la public?

Doară nu se va fi adevărind și aci proverbiul vechiu despre făgărășeni!

Varietăți.

* (Împărăteasa și regina Elisabeta) a fost primită la Sinaia de regele Carol, de regina Elisabeta și de primariul Sinaiei, deoarece împărăteasa și-a exprimat dorința, ca primirea să nu se facă oficială. Primirea a fost foarte cordială. Frumsețea romanticilor locuri produse vii impresiuni încă la prima înfățișare și aceste impresiuni le mărira și mai tare decorațiunile de brași și de flori, cari împodobiau gara și vilele. La castelul Peleş o companie de vânători a dat onorurile și s'a intonat imnul austriac. Toată ziua a fost o adevărată sərbătoare de desfătare pe pământul românesc. Duminecă dimineața la 5 oare i-s'a dus împărătesei lapte de vacă; apoi a plecat la preumblare, însoțită de damele de onoare. Dejunul l'a luat cu regina României singure, servite de un singur servitor. În 3/15 Maiu la 4 oare și 30 m. cu trenul regal, condus de directorul căilor ferate române, a sosit împărăteasa la Predeal, acompaniată de regele și regina României. Primirea a fost foarte călduroasă și după o despărțire mișcătoare împărăteasa a părăsit pământul României, fluturând cu batista părechiei regale române, până ce s'a pierdut din zăre. După 5 oare a trecut prin Brașov, unde se adunase multă lume, dar aici nu se arată de loc. Pela 10 oare ajunse la Sighișoara, unde i-se duse cina în cupeu.

* (Ajutor.) Pentru cei arși din comuna Galați, institutul de credit și economii „Albina“ a dăruit 200 fl. v. a.

* (Schimbarea mersului trenurilor.) O mică schimbare a trenurilor se va face pe calea ferată secundară Sibiu — Copșa-mică, începând cu 1 Iunie st. n. În urma acestei schimbări trenurile vor comunica în chipul următor: a) trenul micș Nr. 1811 va pleca din Sibiu la 8 oare și 50 min. înainte de ameași și va sosi la Copșa-mică la 10 oare și 49 min. înainte de ameași; b) trenul personal Nr. 1801 va pleca din Sibiu la 10 oare și 25 de min. seara și va sosi la Copșa-mică la 12 oare și 10 min. noaptea. II Copșa-mică—Sibiu: a) trenul personal Nr. 1802 va pleca din Copșa-mică la 4 oare și 15 min. dimineața și va sosi în Sibiu la 6 oare și 30 min. dimineața; b) trenul micș Nr. 1812 va pleca din Copșa-mică la 2 oare și 49 min. după ameași, și va sosi în Sibiu la 4 oare și 42 min. după ameași.

* (Convocare.) Prin aceasta se convocă și se dechiară de convocată adunarea generală a reuniunii femeilor române din Mediaș și giur pe 21 Maiu (2 Iunie) 1887 la 2 oare după ameași, în scoala gr. cat. din Mediaș, la care se invită în special domnii bărbați de consiliu, membrii comitetului, membrii ord. și onorari pre cum și ori-care binevoitor al reuniunii.

Obiectele de pertractare sunt:

1. Raportul comitetului despre activitatea s'a dela 2 Iunie 1886 până 2 Iunie 1887, și despre starea cassei.

2. Decidere asupra recurselor dela Theodor Valerian Borza, George Marian și Ioan Suciu.

3. Alegerea a unor bărbați de consiliu în locul celor defuncți resp. îndepărtați de aici.

4. Eventuale propuneri din partea membrilor reuniunii, cari țintesc la prosperarea materială și morală a reuniunii.

La interpelațiuni, cari nu sunt predate preșe-

chiderea ședinții spre a putea fi consultate cu bărbații de consiliu, nu e obligată președința a răspunde.

Comitetul reuniunii ține ședința s'a în ziua și locul de sus la 12 oare.

Mediaș, 1/13 Maiu, 1887.

Maria Roman,
președintă.

Elena Suciu,
secretară.

* (Un cetitor atent.) — Publicistul francez, marchizul d'Argens, care a trăit dela ani 1704 până la 1771, fu rugat într'o zi de către un cunoscut al seu din Paris, să-i împrumute primul tom al scrieri lui: „Lettres juives“, ca să-l cetească. După o săptămână cartea veni îndărăt de la prețin, care făcea complimentele sale autorului și îl ruga să-i trimeată

